מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהו שורש ולזהות אותו במילים
- לקשר בין מילים בעלות שורש משותף
- לתרגל ניחוש משמעות מילים חדשות לפי השורש

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. א – קבוצת אותיות הנושאת משמעות משותפת
2. ב – שלוש
3. ג – כתף
4. ב – כולן קשורות לפעולת הכתיבה
5. ב – כדי לנחש משמעות של מילים חדשות

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך נהוג לומר על מבנה המילים בעברית
2. לא נכון – למרות הדמיון בצליל, אין קשר במשמעות לכתיבה
3. נכון – זה אחד השימושים המרכזיים של שורשים
4. נכון – שתי המילים קשורות למשמעות של למידה
5. לא נכון – רוב השורשים בני שלוש אותיות

חלק ג' – השלמת מילים

1. כ-ת-ב
2. כתיבה
3. כתף
4. שורש
5. משמר

חלק ד' – התאמת מילה לשורש

- 1 – ג (כ-ת-ב)
- 2 – ה (כ-ת-ב)
- 3 – ד (ל-מ-ד)
- 4 – ב (ש-מ-ר)
- 5 – א (כ-ת-ב)

חלק ה' – תרגול קצר

1. שורש הוא קבוצת אותיות שחוזרת במילים שונות ונושאת משמעות דומה, לדוגמה כ-ת-ב. אם מכירים את השורש אפשר לנחש פירוש של מילה חדשה שבנויה ממנו

חלק ו' – משימת כתיבה

1. ציפייה לשלוש מילים לפחות מאותו שורש, עם הסבר קצר על הקשר במשמעות ביניהן

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הגדרה: קבוצת אותיות הנושאת משמעות משותפת
- כל מילה מהרשימה: כותב, מכתב, כתובת, כתיבה וכדומה
- הסבר שמראה הבנה שאפשר לנחש משמעות לפי הדמיון לשורש מוכר

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור במשחק קבוצתי: כל קבוצה מקבלת שורש ומנסה למצוא כמה שיותר מילים בדקה
- כדאי להדגים על הלוח את דוגמת השורש כ-ת-ב לפני תחילת העבודה העצמאית
- בגרסה המותאמת ניתן לדלג על הפריטים המסומנים ולהתמקד בשורש כ-ת-ב בלבד

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

במילים בעברית יש שורש. השורש הוא בדרך כלל שלוש אותיות. מילים מאותו שורש קשורות באותו רעיון.

📖 מילון קטן:

שורש	קבוצת אותיות, בדרך כלל שלוש, שנושאת משמעות משותפת במילים
אות	סימן כתוב שמייצג צליל בשפה
משמעות	הפירוש של מילה
אוצר מילים	כל המילים שאדם מכיר ומשתמש בהן
מילה נגזרת	מילה שנוצרה משורש מסוים
ניחוש לפי שורש	שימוש בידיעת השורש כדי להבין מילה חדשה
משמעות משותפת	רעיון דומה שחוזר במילים מאותו שורש

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה זה שורש?

א) קבוצת אותיות הנושאת משמעות משותפת ב) סימן ניקוד מיוחד ג) סוג של פיסוק
ד) האות הראשונה במילה

2. כמה אותיות בשורש?

א) שתיים ב) שלוש ג) ארבע ד) חמש

3. איזו מילה לא קשורה לכתיבה?

א) מכתב ב) כתובת ג) כתף ד) כתיבה

4. מה דומה בין המילים האלה?

א) כולן מתחילות באות מ ב) כולן קשורות לפעולת הכתיבה ג) כולן שמות של אנשים
ד) כולן מילים נרדפות

5. למה טוב להכיר שורש?

א) כדי לכתוב יפה בכתב יד ב) כדי לנחש משמעות של מילים חדשות ג) כדי לדעת איך לנקד
ד) כדי לספור אותיות במילה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	רוב המילים בעברית בנויות משורש	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	המילה כתף שייכת לשורש כ-ת-ב	☐	☐
3	הכרת שורש יכולה לעזור לנחש משמעות של מילה חדשה	☐	☐
4	מהשורש ל-מ-ד אפשר ליצור מילים כמו תלמיד ולימוד	☐	☐
5	שורש בעברית הוא תמיד בן ארבע אותיות	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. המילה כותב שייכת לשורש _____

2. השורש כ-ת-ב קשור למשמעות של _____

3. המילה _____ נשמעת דומה לשורש כ-ת-ב אך אינה קשורה אליו

4. כאשר מכירים _____ אפשר לפעמים לנחש משמעות של מילה חדשה

5. מהשורש ש-מ-ר אפשר ליצור גם את המילה _____

4 חלק ד' – התאמת מילה לשורש

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כותב	___	**א.** כ-ת-ב
2. מכתב	___	**ב.** ש-מ-ר
3. לומד	___	**ג.** כ-ת-ב
4. שומר	___	**ד.** ל-מ-ד
5. כתיבה	___	**ה.** כ-ת-ב

5 חלק ה' – תרגול קצר

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מהו שורש ולמה הוא עוזר להבין מילים חדשות

6 חלק ו' – משימת כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו שורש אחד, למשל ל-מ-ד או ש-מ-ר, וכתבו כמה שיותר מילים הקשורות אליו. נסו למצוא לפחות שלוש מילים

כרטיס יציאה

מהו שורש במילה?

תנו דוגמה למילה אחת הבנויה משורש כ-ת-ב

איך הכרת שורש עוזרת להבין מילה חדשה?

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 ☹️